

Săpăturile dela Periamoș

Terenul explorat se află în hotarul Periamoș lângă cale ferată ce duce spre Arad și se prezintă sub forma unei movile numită „șura dijmei“ („Zehnerscheuer“). Din înfățișarea ruinelor de zidiri rămase rezultă că pe vremuri aci era un punct întărit roman cu caracterele unui mic castru. Urmele lui azi au dispărut, dat fiindcă localnicii au transportat întreg materialul găsit la suprafață și nu a mai rămas decât terenul pe care s'a zidit. In acest castru și în împrejurimile lui au fost numeroase așezări militare și civile. In decursul săpăturilor anterioare s'au putut aduâna din aceste locuri obiecte de uz casnic, agricol, războinic, etc., așa că în prezent n'a mai rămas intactă decât partea de nord-est a acestei movile unde pe timpuri era cimitirul acelor așezări romane. In acest rest de cimitir, pe o întindere de aproximativ 200 m. p. s'au găsit cu ocazia recentelor săpături 12 morminte cu tot atâtea schelete. Dintre acestea cinci sunt absolut intacte și bine păstrate, iar restul răvășite de săpături. Poziția lor nu prezintă nici o normă de direcție de ordin ritual deoarece sunt așezate cu capetele în toate direcțiile și întinse paralel cu pământul. Puținele obiecte de găteală găsite asupra lor dovedesc că aceste schelete aparțineau unei clase de oameni mai săraci, deoarece pe aceiași movilă înspre centru ei s'au găsit cu ocazia altor, săpături, morminte ce conțineau obiecte luxoase și de preț. Unul dintre schelete a fost perfect intact și cu întreg aparatul ritual compus dintr'un mic vas (ulcică), în formă de urnă rituală, din lut negru așezată între glesnele picioarelor, pe piept în stânga având o fibulă (pafta) de fier care ținea haina, iar în mâna dreaptă ținând o spadă sau cuțit. La un alt schelet s'a găsit o pensetă de bronz, un fragment de cercel și o monetă (dinar) romană tot din bronz din sec. III. Că aceste morminte sunt sau nu romane, nu rezultă cu precizie până acum. In tot cazul din cercetările făcute rezultă că ele aparțin epocii La Tène, dovedită atât prin forma fibulelor de fer cât și prin armele de fer și bronz găsite aci.

Ceramica găsită în decursul acestor săpături poartă aceiași caracteristică ca și obiectele de mai sus, indicând sfârșitul epocii bronzului și începutul epocii migrațiunilor. Dela vasele din pastă rău cernută și slab arsă și până la cea mai pretențioasă ceramică romană din pastă de culoare sură cernută cu îngrijire și poleită, găsim la Periam toate fazele de trecere dela o civilizație la alta.

Descoperirile arheologice făcute cu ocazia săpăturilor dela movila din Periam, mai au o deosebită importanță pentru urmă-

rirea continuității civilizațiilor din acest punct dat fiindcă dela epoca neolitică și până la colonizarea șvabilor în Banat se poate urmări aproape neîntrerupt firul unei vieți modeste, dar destul de remarcabilă pentru știință.

Cu săpăturile din anul acesta cercetările la așa numita „șură a dijmei“ din Periam, s'au încheiat definitiv. Rămâne ca în viitor să se înceapă săpături la alte puncte din hotarul aceleași comune, unde se crede că vor fi obținute frumoase surprize pentru arheologie.

I. Miloia

Mormânt „La Tene“